

Madalyonun öteki yüzü

Gökhan
EREN

TÜRKİYE'de Anadolu'dan kaçırılan paha biçilemez tarihi eserlerin Batı başkentlerinden geri getirilmesi gündeme

geldiğinde, herkes seferber oldu. Bazıları yüzlerce parçayı bulan eserleri geri almak için başlatılan operasyonun ilk meyvesi New York'ta alındı. Karun hazinesinin mahkeme kararıyla Türkiye'ye iadesi kararlaştırıldı.

Haklı bir zafer kazanılmıştı. Hem de ABD'ye karşı...Herkes haklı olarak gururlanıyordu...

Bu önemli adımı diğerleri de izlemeliydi. Girişimler, öteki eserler için de yoğunlaştırıldı. Birçok eser resmen talep edildi. Mahkemelere benzer davalar açıldı...

Ama bu olayın bir de öteki yüzü olduğu, İsrail Cumhurbaşkanı Ezer Weizman'ın bir süre önce Türkiye'yi ziyareti sırasında ortaya çıktı.

SARAYDA GERGINLIK

İsrail'den Türkiye'ye şimdiye kadar yapılan en üst düzey ziyaret gerçekleşiyordu. Ankara'nın büyük önem verdiği bu ziyaret sırasında İsrail Cumhurbaşkanı sempatik tavırlarıyla ve önerileriyle eller üzerinde tutuldu, bir dediği iki edilmedi. GAP ziyaretinden sonra **Weizman**'ın ziyaretinin turistik bölümü başlıyordu. O müze senin, bu müze benim, tüm İstanbul gezildi. Herşey yolun-

Yurt dışına kaçırılan tarihi eserlerimizi geri almak için seferber olduk. Karun hazinesini mahkeme kararıyla getirttik. Peki, ya başka ülkeler Türkiye'ye "sizdeki tarihi eserlerimizi verin" derse?...

Türkiye'nin mahkeme kararıyla geri aldığı Karun hazinesinden iki değerli parça

da gidiyordu, taa ki Topkapı Sarayı'na gelinceye kadar.

Ezer Weizman, Topkapı Sarayı'nda yetkililere hazine kısmını gezmek istediğini söyledi. O ana kadar **Weizman**'ın tüm isteklerini yerine getiren görevliler, bu talep karşısında duvar gibi katı kesildi. **Weizman** hazineye alınmayacaktı. Konuk cumhurbaşkanının naçizane talebinin geri çevrilmesi havayı gerginleştirdi. Durumu kavrayamayanlar işi espiriye verdular: "Weizman kleptomanyakmış".

İSRAİL'DEN İSTEK VAR

Weizman Türkiye'den ayrıldıktan sonra, Topkapı "inatlaşması"nın nedeni ortaya çıktı. İsrail

Cumhurbaşkanı Topkapı Sarayı'nda, şimdiki İsrail, eski Filistin topraklarından çeşitli yollarla getirtilen tarihi eserleri tespit etmek istiyordu. Sergilenmeyen bu eserlerin tespit edilmesinden sonra İsrail yönetimi bunları geri alabilmek için girişimde bulunacaktı. Dışişleri görevlileri, hatta Kültür Varlığını Koruma Genel Müdürlüğü bile durumu kavrayamamıştı. Ama Topkapı Müzesi görevlileri İsrail Cumhurbaşkanı'nın amacını sezinleyerek hazineye girmesini engellemişlerdi...

İsrail istediğine ulaşamamıştı ancak Karun hazinesinin Metropolitan Müzesi'nden geri alınması, eşitlik ilkesine dayanarak aynı tavrı Türkiye'den bekleyebileceği anlamına

geliyordu. Özellikle eski tevatların iadesini isteyen İsraili yetkililer, taleplerini resmen ulaştırmaktansa başta sadece ikili görüşmelerde "laf arası" dile getirdiler. Ama

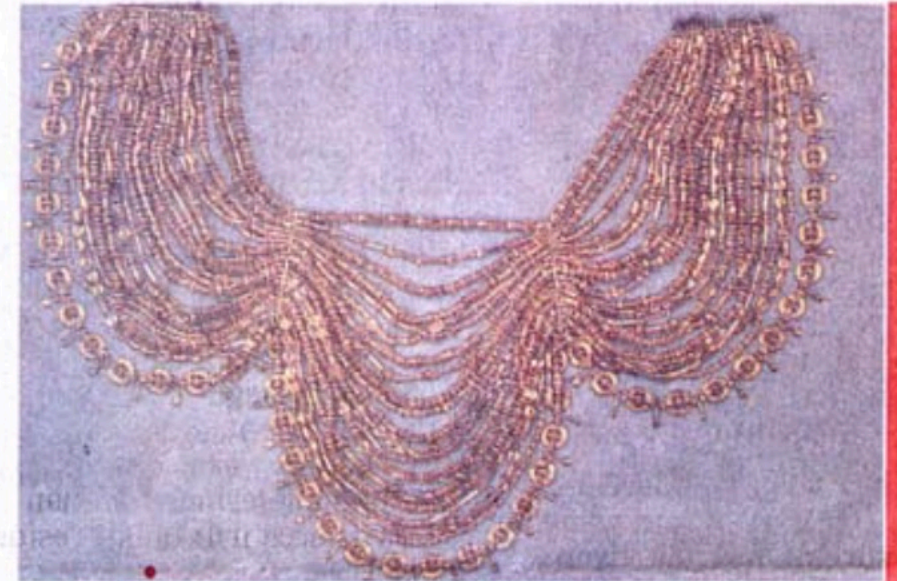
Ankara mesajı almıştı. Ufukta "tarihi eser" sorunu yaşanacaktı.

"AL GÜLÜM VER GÜLÜM"

Kültür Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü yetkililerine telefonla, "Türkiye Metropolitan müzesinden Karun hazinelerini geri aldı. Şimdi başka ülkeler 'Osmanlı döneminde aldığınız tarihi eserleri verin' dese ne yaparsınız?" diye sordüğümüzda aldığımız yanıt bizim için sürpriz oldu: "Bu hiç aklımıza gelmemişti".

Bazı üst düzey yetkililerin İsraililere karşı savunması bu tarihi eserlerin Osmanlı döneminde Filistin'deki yetkililerce armağan edildiği yolundaydı. Ancak İsraililer, hediye gönderen yöneticilerin de Osmanlı olduğunu iddia ediyorlar.

Suudi Arabistan'ın da, aralarında "Peygamberin Kılıcı"nın da bulunduğu kutsal hazineyi geri istediği belirtiliyor.

Truva hazinesinden paha biçilmez kolye...

'Truva hazinesi Türkiye'ye verilmeli'

TIMES gazetesi yazarlarından **Simon Jenkins**, Moskova'da ortaya çıkan ve Almanya ile Yunanistan'ın da üzerinde hak iddia ettiği Truva hazinesinin Türkiye'ye ait olduğunu belirtti. Köşe yazısında, Moskova'da ard arda gün yüzüne çıkan tarih ve sanat eserlerine değinen **Jenkins**, Heinrich Schliemann'ın, hazineyi Türkiye'den çaldığını itiraf ettiğini kaydetti. Schli-

emann'ın Türkiye'den kaçırdığı Truva hazinesi, Berlin'de sergilenmiş, 2.Dünya Savaşı sonunda ise kente giren Rus ordusu tarafından Moskova'ya götürülmüştü. **Jenkins**, Rusya'da komünist yönetim sırasında devletin el koyduğu taşınmazların, sistem çöktükten sonra asıl sahiplerine geri verildiğini ve bunun Truva Hazinesi için de geçerli olması gerektiğini savundu.